

زمزمه ای در تنهایی

www.ketab.ir

حسینیا، سید احمد، ۱۳۲۶ -

زمزمه ای در تنهایی / نویسنده و گردآوری کننده احمد حسینیا؛ به سفارش هیأت معارف جنگ شهید  
سپهبد علی صیادشیرازی. - تهران: عرشان، ۱۳۸۳.  
هفته، ۱۰۸ ص.

۸۰۰۰ ریال (جلد شومیز) : X - 5 - 95057 - 964 ISBN

۱۰۰۰۰ ریال (جلد سلفونی)!

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Ahmad Hoseinia . Zemzemei Dar Tanhai.

ص.ع. لاتینی شده:

کتابنامه به صورت زیر نویس.

نمایه.

۱. جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- خاطرات. ۲. نماز. الف. هیأت معارف جنگ. ب. عنوان.

۹۵۵ / ۰۸۴۲۰۹۳۲

۸/ ۵۳ ج / DSR ۱۶۲۸

۵۷۷۴ - ۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

نوبت چاپ : اول

نویسنده : سرهنگ احمد حسینیا

طراحی جلد: مجتبی پارسا

طراحی یونیفرم جلد: داریوش خانجان زاده

تایپ و صفحه آرایی: غلامحسین قدسی - فرهاد یحیی پور

لیتوگرافی چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

فرم بندی دیجیتال: سایت رایانه ای سازمان چاپ و انتشارات

تیراژ: ۳۰۰۰

ناشر: انتشارات عرشان

مرکز پخش: صندوق پستی ۱۷۱ - ۱۹۵۶۵ تلفن: ۲۴۵۱۳۴۴ نمابر ۲۴۴۰۹۲۶

قیمت: جلد شومیز: ۸۰۰ تومان جلد سلفونی: ۱۰۰۰ تومان

کلیه حقوق اعم از چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و ... متعلق به

« هیأت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیاد شیرازی » است.

(نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است)

## فهرست

|                                               |        |
|-----------------------------------------------|--------|
| پیشگفتار .....                                | پانزده |
| دیباچه .....                                  | هفده   |
| مقدمه .....                                   | ۱      |
| بخش اول : نماز در آئینه خاطرات رزمندگان ..... | ۷      |
| موش و وقت شناس .....                          | ۹      |
| رحمت الهی .....                               | ۱۱     |
| استجاب دعا در نماز .....                      | ۱۲     |
| نماز و توکل .....                             | ۱۴     |
| تقدیر الهی .....                              | ۱۶     |
| زمزمه ای در تنهایی .....                      | ۱۹     |
| استعانت از نماز .....                         | ۲۰     |
| سجاده اهدایی .....                            | ۲۳     |
| بخش دوم : نماز در آئینه خاطرات آزادگان .....  | ۲۷     |
| شهادت در سجده .....                           | ۲۹     |
| آخرین نماز در اسارت .....                     | ۳۱     |
| نماز و شکست دشمن .....                        | ۳۲     |
| صبر و بیداری در نماز .....                    | ۳۳     |
| نماز ، نیروی ماوراء قدرت .....                | ۳۸     |

|    |       |                                      |
|----|-------|--------------------------------------|
| ۴۲ | ..... | اطمینان قلب                          |
| ۴۵ | ..... | نماز پشت به قبله                     |
| ۴۸ | ..... | نماز نشسته                           |
| ۵۱ | ..... | بخش سوم: نماز در آیینه خاطرات شهیدان |
| ۵۳ | ..... | آرامش نماز                           |
| ۵۵ | ..... | نماز اول وقت در بیابان داغ و سوزان   |
| ۵۷ | ..... | نماز و دیدار خدا                     |
| ۶۰ | ..... | انتظار                               |
| ۶۲ | ..... | وعدۀ دیدار                           |
| ۶۴ | ..... | سجاده خونین                          |
| ۶۵ | ..... | تنبيه پس از نماز                     |
| ۶۶ | ..... | غرق تماشا                            |
| ۶۸ | ..... | نماز در میدان مین دشمن               |
| ۷۲ | ..... | قرار داد با خدا                      |
| ۷۴ | ..... | اول نماز                             |
| ۷۵ | ..... | زمزمه های شبانه                      |
| ۷۷ | ..... | آخرین نماز                           |
| ۸۱ | ..... | همراه با شهید سپهبد علی صیّادشیرازی  |

|     |                                 |
|-----|---------------------------------|
| ۹۱  | بخش چهارم : نماز در آئینه اشعار |
| ۹۳  | نماز و گلوله                    |
| ۹۴  | بالاترین برهان                  |
| ۹۵  | هنگام نماز                      |
| ۹۶  | نماز شب                         |
| ۹۷  | آیین دین                        |
| ۹۸  | عطر اذان                        |
| ۹۹  | جلوه نور الهی                   |
| ۱۰۰ | رمز سعادت                       |
| ۱۰۱ | بهترین ذکر                      |
| ۱۰۲ | معراج قلوب                      |
| ۱۰۳ | اذان                            |
| ۱۰۵ | فهرست راهنما                    |

## پیشگفتار

« معارف جنگ » مجموعه ای از باز یافته ها ، ذخایر و دست آوردهای جبهه های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری ها ، ایثارگری ها و برکت خون شهدای والامقام ، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه های جوشان آنها به سینه های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می گردد .

سازمان افتخاری « هیأت معارف جنگ » که از پاییز سال ۱۳۷۳ ، با بنیانگذاری امیر سرافراز ارتش اسلام « شهید سپهبد علی صیاد شیرازی » و حمایت های مادی و معنوی مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا ، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خدای متعال مبنی بر :

« وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ »

با صداقت و تلاش دسته جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخار آمیز را که با گرایش « پژوهشی - آموزشی » شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خدا دارد .

شیوه کار هیأت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه های نبرد بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات ، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را بر عهده داشته اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشت های تحریری ، صوتی و تصویری ، مجموعه ای از حقایق و واقعیت های تلخ و شیرین را گردآوری نموده و در نهایت بعد از تطبیق آنها با مدارک و اسناد جبهه های نبرد در مسیر تدوین قرار می دهند .

هیأت معارف جنگ « شهید سپهبد علی صیاد شیرازی »

## دیباچه

در سال ۱۳۷۵ پس از تألیف چند کتاب گوناگون اولین کتاب نگارنده در زمینه هشت سال دفاع مقدس تحت عنوان پیام جاودان مجموعه خاطرات رزمندگان نیروی زمینی ارتش انتشار یافت. از آن زمان تاکنون بیشتر فعالیتهای نگارشی اینجانب در زمینه تهیه و تدوین خاطرات رزمندگان و زندگینامه شهیدان نیروی زمینی تمرکز یافت. بخصوص زمانی مُصمّم به ادامه نگارش این گونه موضوعات شدم که شهید سپهبد علی صیّاد شیرازی مرا تشویق به ادامه این کار نمود. روزی در دفتر کارم مشغول کار روزمره بودم که آن شهید بزرگوار تلفنی خواستند که ملاقاتی حضوری با ایشان داشته باشم. متعاقب آن ملاقات به جلسه هیأت معارف جنگ دعوت شدم و از آن زمان به بعد هر چند که به عنوان عضوی ثابت همکاری نداشته‌ام، اما در هر حال ارتباط‌هایی مقطعی با هیأت مزبور داشته‌ام.

به منظور ادای دین به شهید سپهبد علی صیّاد شیرازی تصمیم گرفتم از مجموعه خاطراتی که طی سالهای گذشته از رزمندگان نیروی زمینی جمع‌آوری کرده‌ام، به عنوان آخرین کار در این زمینه، خاطرات موضوعی را پیرامون نماز تهیه و انتخاب کنم و برای تنوع بیشتر مطالب آن را در چهار بخش تنظیم و بدون آن که محتوا و ماهیت آن تغییر یابد، بازنویسی و برای چاپ به هیأت معارف جنگ تحویل بدهم. بدینوسیله لازم می‌دانم از همکاران گرامی و زحمتکش و متعهد در هیأت معارف جنگ تشکر و قدردانی نمایم.

سرهنک احمد حسینی

تابستان ۱۳۸۳

نماز، یاد خدا و سپاسگزاری از اوست. خدا، که همه کس و همه چیز را آفریده است و هر کس هر چه دارد از اوست، خدای آفریننده عالم و مخلوقاتی بی نهایت که در برابر آنها زمین و مخلوقاتش به حساب نمی آید، خدایی که به هیچکس و هیچ چیز نیاز ندارد، برآورنده حاجت و نیاز همه است. نماز بخاطر اثر تربیتی که در انسان دارد، ستون دین و معراج مؤمن معرفی شده است. در نماز علاوه بر رعایت آداب ظاهری، لازم است به معانی آنچه گفته می شود و رموز کارهایی که انجام می شود توجه کرد تا از آن بهره مندی کامل حاصل شود.

قرآن کریم آثار نماز و ویژگیهای نماز گزاران واقعی را چنین بیان فرموده است:

«انسان آزمند و ناشکیبا آفریده شده است. چون زبانی به او رسد بی تابی می کند و چون مال و ثروت به او روی آورد بخل می ورزد و منع احسان می کند، مگر نماز گزاران حقیقی؛ کسانی که در نماز مداومت می ورزند و کسانی که در اموالشان حقوقی معین برای بینوایان و محرومان است و کسانی که روز جزا و پاداش را باور دارند. و کسانی که از عذاب پروردگارشان ترس دارند که از عذاب خدا هیچکس ایمن نتواند بود. و کسانی که دامن خود را از شهوترانی پاک نگه می دارند و آنان که مراعات امانتها و عهد و پیمان خود می کنند و کسانی که برای حفظ حقوق مردم نمی ترسند و برای شهادت قیام می کنند و آنان که نماز خود را به وقت و شرایط و حضور قلب محافظت می کنند و نماز گزارانی که دارای این صفاتند در باغهای بهشت مورد اکرام و احترامند»<sup>۱</sup> براساس روایات اسلامی نماز یکی از عبادت‌هاست. عبادت عبارت است از خضوع قلبی در برابر معبود همراه بادوستی عمیق و فنا در جلال و جمال او.



عبادت نه تنها به خضوع است بلکه طبق آیات قرآن شامل شکر، توکل، رکوع، سجود، و دعا که همه آنها جزو نماز است، می شود. بر همین اساس است که گفته می شود: نماز عبادتی مشترک میان تمام ادیان است و برای آن تعاریفی بسیار ذکر شده است که یکی از بهترین آنها تعریف آگوست سیاتیه استاد فلسفه دانشگاه پاریس است که در کتاب خود می نویسد: «دین، روح انسان را بانیروی نامرئی که مقدراتش را در اختیار دارد ارتباط می دهد. و نماز» که این ارتباط را برقرار می سازد «همان دین در حالت عمل یا همان دین حق است.

و آنگاه اضافه می کند که: «دین وقتی با عملی زنده توأم نباشد که میان بنده و آفریدگار را ارتباط دهد و روح را بسوی رستگاری بکشانند، مفهومی نخواهد داشت.» این گفته همان چیزی است که پیغمبر «ملی الله علیه و آله» فرموده است که:

«لاخیر فی دین لاصلوٰه فیه» دینی که در آن نماز نباشد خیری در آن نیست.

دیل کارنگی دانشمند معروف آمریکایی در کتاب آیین زندگی، نماز و دعا را وسیله غلبه بر تشویش و نگرانی معرفی می کند و می نویسد:

«امروز جدیدترین علم پزشکی همان چیزهایی را تعلیم می دهد که پیامبران تعلیم می دادند، چرا؟ چون روانپزشکان دریافته اند دعا و نماز و داشتن یک ایمان محکم به دین، نگرانی، تشویش، هیجان و ترس را که موجب نیم بیشتری از ناخوشیهای ما است برطرف می سازد.»

ازسوی دیگر نماز داروی نسیان و وسیله ذکر خداوند است. قرآن کریم می فرماید:

«اقم الصلوٰه لذكری» استاد شهید مرتضی مطهری در توضیح این آیه می گوید:

برپاداشتن نماز آن است که حق نماز ادا شود، یعنی نماز بصورت پیکری بی روح انجام نشود، بلکه نمازی باشد که واقعاً بنده را متوجه خالق و آفریننده خویش سازد. و این است معنی «ذكرالله» که در آیه شریفه ۱۴ سوره طه بدان اشاره شده

است «اقم الصلوٰه لذكری» با خدا بودن مساوی است با فراموش کردن غیر خدا،

اگر انسان ولو مدتی کوتاه با خدا در راز و نیاز باشد واز او استمداد جوید ، و او را ثنا گوید ، او را به الله بودن ، رَّب بودن ، رحمان بودن ، اَحد بودن ، صمد بودن و لَمْ یَلِدْ و لَمْ یَكُنْ لَهُ کُفُوًا احد بودن ، توصیف کند ، عالیتین تأثیرها در نفس او گذاشته می شود ، و روح انسان آن چنان ساخته می شود که مذهب اسلام می خواهد .<sup>۱</sup>

نمونه آثار ارزشمند نماز در روحیه رزمندگان هشت سال دفاع مقدس قابل مشاهده بود . بانگاهی به جنگ ایران و عراق اگر عوامل پیروزی بررسی شود به خوبی مشخص خواهد شد که عامل امید و انگیزه وایمان تأثیر به سزایی در پیروزی داشت . البته به صورت منطقی ابتدا باید مشخص شود که پیروزی چیست ؟ و کدام یک از طرفین جنگ ایران و عراق پیروز بودند ؟

هدف عراق از آغاز جنگ به ترتیب از حداقل به حداکثر تسلط کامل براروند رود ، جدا کردن خوزستان درایران و سرنگونی نظام جمهوری اسلامی ایران بود ، که درعمل درپایان جنگ به هیچکدام از آنها دست نیافت .

اما وقتی جمهوری اسلامی ایران به صورت رسمی قطعنامه ۵۹۸ را پذیرفت، رژیم عراق در سراسر کشور سه روز جشن پیروزی اعلام کرد و از مردم خواست به شادی بپردازند . به نظر می آید این موضوع بیش از آنچه ناشی از پیروزی عراق و دستیابی اش به اهداف آغاز جنگ باشد ناشی از بازگشت اوضاع به وضعیت قبل از شکستهای متعدد این کشور در طول جنگ هشت ساله بود . بنابراین شادی به خاطر جلوگیری از بدتر شدن اوضاع بود نه دستیابی به اهداف مورد نظر.

این کشور در طول جنگ موفق شد دشمن را از خاک خود بیرون نماید و آن را در دسترسی به اهداف مورد نظر ناکام بگذارد . اما در طول جنگ هدفهای دیگری مطرح کرد که به آنها نرسید از جمله آزادی کربلا و قدس و یا تنبیه متجاوز که حدود ۶ سال استراتژی جمهوری اسلامی ایران در جنگ بود، تعبیر معروف امام خمینی از پذیرش قطعنامه به جام زهر هم مؤیدی بر این موضوع است .

علاوه بر این شکست و پیروزی را از دو سطح خرد و کلان نیز می توان مطرح کرد. در سطح خرد وارد تک تک عملیاتها و یا حوزه های جنگ شده و می توان باتوجه به مقطع زمانی ، هزینه - دستاورد یا هدف - وسیله به ارزیابی آنها پرداخت و به قضاوت نشست .

برای نمونه عملیات فتح المبین و یا والفجر ۸ دو عملیات بسیار موفق و پیروز برای ایران محسوب می شود و عملیات توکلنا در بازپس گیری فاو عملیاتی موفق برای عراق بود. به همین صورت است ، پیروزی ایران در جنگ دریایی و تسلط و برتری عراق بخصوص در اواسط و اواخر جنگ در پهنه آسمان قابل ذکر است .

در سطح کلان ، خود وقوع جنگ ، هزینه ها و دستاوردهای آن در مجموع برای هر دو طرف معیار قضاوت و ارزیابی برای شکست و پیروزی است ، در مورد جنگ ایران و عراق باید گفت : هزینه صرف اقتصادی جنگ بدون در نظر گرفتن پیامدهای انسانی آن که بسیار گسترده تر است برای دو کشور در حدود یک هزار و یکصد میلیارد دلار برآورد شده است که بیش از مجموع درآمد حاصل از فروش نفت از زمان استخراج این ماده از اوایل قرن بیستم برای ایران و از سال ۱۹۳۲ برای عراق می باشد.

در مجموع در طول هشت سال جنگ و در سطح خرد هر دو کشور شکست و پیروزی را تجربه کردند. بر اساس معیار شکست و پیروزی جنگ به سه دوره قابل تقسیم است :

**مرحله اول** از آغاز هجوم سراسری عراق تا تثبیت مناطق اشغالی را شامل می شود.

**مرحله دوم** آن دوره زمان است که ایران به اجرای عملیاتهای متقابل اقدام کرد و ضمن اجرای عملیات علیه نیروهای اشغالگر عراقی به تعقیب آنها در خاک عراق پرداخت و بالاخره دوره سوم از بهار ۱۳۶۷ تا مرداد همان سال را در بر می گیرد که در آن حملات پایانی عراق شروع و به اشغال مجدد بخشهایی از خاک ایران و پایان جنگ منجر شد. از نظر زمانی طول دوره مرحله اول حدود ۹ ماه مرحله دوم حدود

۸۳ ماه و مرحله سوم حدود ۴ ماه بود. باین معیارها و درس‌طرح عملیاتی پیروزی از آن نیروهای ایرانی بود، هرچند ارتش عراق با برنامه ریزی و آمادگی قبلی جنگ را آغاز و پیروزی اولیه را نصیب خود کرده بود.

بنابراین این سؤال قابل طرح است که چگونه پیروزی اولیه عراق به شکست آن تبدیل شد. عوامل مؤثر در پیروزی نیروهای ایران چه بود؟ آنها چگونه می توانستند ارتش مجهز عراق را متوقف و با فاصله کوتاهی اقدامات تهاجمی را آغاز و آنها را از سرزمینهای اشغال شده بیرون نمایند.

پاسخ به این سؤال نیاز به تحقیق و زمان بیشتری دارد. به طور اجمال و مختصر می توان دلایلی از قبیل همبستگی و پیوند عمیق ملت و دولت برای آن برشمرد. اصولاً عوامل متعددی برای شناخت شکست و پیروزی در هر جنگی وجود دارد و عواملی مثل ساختار نیروهای مسلح، نظام سیاسی حاکم، موقعیت جغرافیایی، توان و بنية فرهنگی، تکنولوژی و اقتصاد قابل بررسی هستند، اما آنچه علی رغم این عوامل، تأثیر سرنوشت سازی در پیروزی یا شکست یک ارتش دارد روحیه آن است.

عامل روحیه و انگیزه نکته مهمی در جنگ ها بوده که متفکران نظامی و سیاسی از قرنهای گذشته تاکنون به اهمیت آن پی برده اند. به خصوص اگر عامل این روحیه ایمان الهی باشد. همانگونه که گفتیم یکی از مهمترین عواملی که در پیروزی رزمندگان نقش داشت، عامل امید و ایمان الهی بود که آثارش را به خوبی در جبهه های نبرد به یاد داریم. بدیهی است منشاء ایمان الهی در جهان بینی اسلامی عبادت و روح عبادت هم نماز است. این مجموعه نیز اشاره به همین عامل در مقیاسهای جزئی و فردی دارد و به خاطراتی از رزمندگان نیروی زمینی ارتش اختصاص دارد که پیوند آنان را با روح ایمان الهی یعنی نماز و آثار آن را در اندیشه و اعمال فردی رزمندگان نشان می دهد.